

Дело C-376/22

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

10 юни 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgerichtshof (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

24 май 2022 г.

Жалбоподатели в ревизионното производство:

Google Ireland Limited

Meta Platforms Ireland Limited

Tik Tok Technology Limited

Ответник:

Kommunikationsbehörde Austria (Komm Austria)

Предмет на главното производство

Закон за комуникационните платформи — Директива 2000/31/ЕО — Директива 2010/13/ЕС — Мярка, която е предприета срещу услуга на информационното общество

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Трябва ли член 3, параграф 4, буква а), подточка ii) от Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за

някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия) (ОВ L 178, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 29, стр. 257), да се тълкува в смисъл, че под мярка, предприета срещу дадена „услуга на информационното общество“, може да се разбира и законова мярка, която се отнася до дадена общо определена категория услуги на информационното общество (като комуникационните платформи), или наличието на мярка по смисъла на тази разпоредба изисква да е взето решение по отношение на конкретен случай (например за поименно посочена комуникационна платформа)?

2. Трябва ли член 3, параграф 5 от Директива 2000/31 да се тълкува в смисъл, че ако не е съобщена на Комисията и на държавата членка по установяване, което съгласно тази разпоредба следва при спешност да се извърши „в най-кратък срок“ (впоследствие), предприетата мярка не може да се прилага по отношение на дадена услуга след изтичането на достатъчен за (последващото) съобщаване срок?

3. Допуска ли член 28а, параграф 1 от Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 2010 г., стр. 1), изменена с Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 година за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия (ОВ L 303, 2018 г., стр. 69), прилагането на мярка по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, която не се отнася до предаванията и генерираните от потребители видеоклипове, предоставяни в платформа за споделяне на видеоклипове?

Цитирани разпоредби на общностното право

Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия)

Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се

до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги)

Цитирани национални разпоредби

Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Федерален закон за мерките за защита на ползвателите на комуникационни платформи, наричан по-нататък „Законът за комуникационните платформи“ или „KoPl-G“)

Член 1. (1) Целта на този закон е да способства за отговорното и прозрачно разглеждане на сигналите на ползвателите относно съдържанието на комуникационните платформи, когато това съдържание е от посочените по-долу видове, и за своевременното обработване на такива сигнали.

(4) Доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове (член 2, точка 12) не носят задълженията по този закон по отношение на предоставяните там предавания (член 2, точка 9) и генерирани от потребители видеоклипове (член 2, точка 7).

(5) По искане на доставчика на услуги надзорният орган установява дали той попада в приложното поле на този закон.

Член 3. (1) Доставчиците на услуги установяват ефективна и прозрачна процедура за разглеждане и произнасяне по сигнали за наличие на предполагаемо незаконно съдържание на комуникационната им платформа.

Член 4. (1) Доставчиците на услуги са длъжни да изготвят доклад за разглеждането на сигналите за предполагаемо незаконно съдържание всяка година, а за комуникационните платформи с повече от един милион регистрирани потребители — на всеки шест месеца. Докладът се предава на надзорния орган не по-късно от един месец след края на периода, за който се отнася, и едновременно с това се помещава за постоянно на лесно достъпно място на уебсайта на доставчика.

Член 8. (1) Надзорният орган по смисъла на този закон е Kommunikationsbehörde Austria (Федерален орган по съобщенията, Австрия), създаден с член 1 от [Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria (Закон за създаване на федерален орган по съобщенията)].

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Австрийският Закон за комуникационните платформи (KoPl-G), който цели да засили „платформената отговорност“ на доставчиците на такива платформи, се прилага за местните и чуждестранните доставчици на услуги

и ги задължава в частност да създадат процедура за сигнализиране и проверка за предполагаемо незаконно съдържание, да изготвят и публикуват редовни доклади за прозрачност относно разглеждането на съответните сигнали и да определят отговорни координатори, както и служители, упълномощени да получават съответните съобщения.

- 2 Kommunikationsbehörde Austria (Федерален орган по съобщенията, наричан по-нататък „KommAustria“) упражнява надзорните правомощия по отношение на платформите и може да налага имуществени санкции в случай на нарушения.
- 3 KoPl-G е пример за законодателна уредба, каквато вече приемат или смятат да приемат редица държави членки по въпроси като премахването на незаконно онлайн съдържание, степента на дължима грижа, процедурите за сигнализиране и контрол и прозрачността. Австрийският законодател е счел, че поради неотложността на тези въпроси е необходимо да въведе национални мерки, докато не се приеме европейска уредба.
- 4 Австрийският законодател е приел, че мерките по KoPl-G са съвместими с Директива 2000/31/ЕО. Ревизионните жалбоподатели обаче изтъкват, че закрепеният в тази директива принцип на страната на произход не допуска прилагане на KoPl-G по отношение на дейността им. Тъй като първият (Google Ireland Limited) и третият (Tik Tok Technology Limited) от ревизионните жалбоподатели следва да се считат и за доставчици на платформи за споделяне на видеоклипове, се поставя и въпросът дали с оглед на член 28а от Директива 2010/13/ЕС принципът на произхода, предвиден специално за платформите за споделяне на видеоклипове, допуска прилагането на KoPl-G по отношение на онази част от съдържанието на тези платформи, която не представлява предавания или генерирани от потребители видеоклипове.
- 5 Предметът на всяко от трите съединени дела в главното производство е да се установи дали KoPl-G е приложим по отношение на установен в Ирландия доставчик на комуникационна платформа. И тримата ревизионни жалбоподатели подават искания да се установи, че KoPl-G не е приложим за тях. И в трите случая KommAustria издава решения, в които установява приложимост на KoPl-G; всички съответни доставчици обжалват пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Австрия).
- 6 Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) отхвърля всички жалби като неоснователни. Той по същество посочва, че закрепеният в Директива 2000/31 принцип на произхода не се прилага неограничено и че са необходими някои изключения, в частност за целите на поддържането или постигането на високо равнище на защита на определени ценности (например защита на непълнолетните или защита на човешкото достойнство). Според посочения съд KoPl-G има именно такива цели и освен това просто създава законовото основание за приемането на конкретни

мерки в отделни случаи. Искането да се установи, че той е неприложим, е предявено преди приемането на конкретни мерки, а съответно и преди индивидуализирането на отделни доставчици на услуги. Конкретни мерки срещу отделни адресати обаче биха могли да се приемат едва в случай на чести нарушения; KoPI-G създава само необходимото за тази цел правно основание и поради това не противоречи на закрепения в Директива 2000/31 принцип на произхода.

- 7 Освен това Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) отбелязва, че до момента държавата по установяване на ревизионните жалбоподателите не е помолена да предприеме мерки. Няма и предварително уведомление до Европейската комисия за такива ограничителни мерки. Не са и налице обаче мерки по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, а само е създадено необходимото за това законово основание. Наистина самият KoPI-G не предвижда отправяне на молба за предприемане на мерки до държавата по установяване, нито уведомяване на Европейската комисия. Не е предвидено и последващо уведомяване. При тълкуване на закона в съответствие с Директивата обаче в случай на предприемане на мерки е приложим член 23, параграфи 1 и 2 от E-Commerce-Gesetz (Закон за електронната търговия), който транспонира в националното право член 3, параграф 4, буква б) и параграф 5 от Директива 2000/31. По отношение на платформите за споделяне на видеоклипове Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) посочва, че съгласно KoPI-G доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове не носят задълженията по този закон по отношение на предоставяните там предавания и генерирани от потребители видеоклипове.
- 8 В ревизионното производство жалбоподателите оспорват тези изводи на Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) и изтъкват, че той неправилно е потвърдил приложимостта на KoPI-G по отношение на платформите им. Тъй като нямало нотификация до Ирландия или до Комисията, законът не бивало да се прилага спрямо жалбоподателите, тъй като им налагал преки задължения (например за създаването на процедура за сигнализиране и проверка), което противоречало на принципа на страната на произход. Освен това нямало проверка във всеки отделен случай на въведеното с KoPI-G ограничение на свободното предоставяне на услуги, а наложените с този закон задължения били непропорционални.
- 9 Първият и третият от ревизионните жалбоподатели също така поддържат, че е нарушен закрепеният в Директива 2010/13 принцип на страната на произход, тъй като решението на Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) предполагало да са обхванати и услуги, които представляват услуги на платформи за споделяне на видеоклипове. Коментарите към видеоклиповете също били част от услугите на платформите за споделяне на видеоклипове.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 10 Безспорно е, че услугите, предлагани от ревизионните жалбоподатели (включително) в Австрия, са услуги на информационното общество по смисъла на член 2, буква а) от Директива 2000/31. Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия) приема, че тези услуги следва да се разглеждат като комуникационни платформи по смисъла на KoPl-G и че ревизионните жалбоподатели попадат в обхвата на този закон. Освен това първият и третият от ревизионните жалбоподатели са доставчици на платформи за споделяне на видеоклипове, които не носят задълженията по KoPl-G по отношение на предоставяните там предавания и генерирани от потребители видеоклипове, но носят тези задължения по отношение на останалите разпространявани на тези платформи съобщения или изложения с мисловно съдържание (в частност коментари).

По първия въпрос

- 11 Съгласно член 3, параграф 2 от Директива 2000/31 държавите членки не могат, по причини, свързани с координираната област, да ограничават свободата на предоставяне на услуги на информационното общество от друга държава членка. Съгласно член 2, буква з) от Директива 2000/31 координираната област обхваща изисквания, предвидени в правните системи на държавите членки, приложими към доставчиците на услуги на информационното общество или услуги на информационното общество, независимо дали са от общ характер или специално предназначени за тях.
- 12 KoPl-G съдържа редица разпоредби, установяващи конкретни задължения за поведение, които важат за местните и чуждестранните доставчици на услуги, без да се издава конкретен индивидуален акт (например за създаване на система за сигнализиране и проверка). Едва при неспазване на тези задължения надзорният орган може приема мерки за изпълнение или да налага имуществени санкции. Освен това доставчиците на услуги могат да поискат от надзорния орган да установи дали попадат в приложното поле на този закон. Тези установителни решения се вземат по отношение на конкретни, посочени от заявителите комуникационни платформи.
- 13 Запитващата юрисдикция счита, че чрез установените в него задължения KoPl-G определя изисквания за упражняването на дейността, представляваща услуга на информационното общество, и следователно засяга координираната област по смисъла на член 2, буква з) от Директива 2000/31. Ето защо следва да се провери дали са изпълнени условията за дерогиране на член 3, параграф 2 от Директивата.
- 14 За тази цел е необходимо кумулативно да са изпълнени три условия. Първо, съответната ограничителна мярка трябва да е необходима, за да се гарантира общественият ред, опазването на общественото здраве или защитата на потребителите, второ, трябва да е предприета срещу услуга на

информационното общество, която действително е в ущърб на тези цели или ги застрашава, и трето, трябва да е пропорционална на тези цели. Освен това държавата по установяване и Комисията трябва да са нотифицирани за намерението за предприемане на такива мерки.

- 15 Verwaltungsgesichtshof (Върховен административен съд) на този етап приема, че първото и третото условие са изпълнени. Във връзка с второто условие обаче стои въпросът дали задълженията по KoPl-G представляват мярка по отношение на услуга на информационното общество (която е в ущърб на защитните цели или ги застрашава).
- 16 Австрийският законодател счита предвидените задължения за „мерки“ по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31. Според Verwaltungsgesichtshof (Върховен административен съд) обаче не е сигурно дали общ и абстрактен правен режим, който установява общи задължения, без да е необходимо приемане на конкретен индивидуален акт, действително може да представлява такава мярка. Поставя се въпросът дали е допустима мярка, която е адресирана до общо определена категория доставчици на услуги, вместо до индивидуализирани доставчици на услуги. Той препраща към заключението на генералния адвокат по дело C-390/18, съгласно което мерките по член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 могат да се приемат само ad hoc. В съдебното решение по онова дело обаче този въпрос е оставен без отговор, поради което не става ясно дали мерки като предвидените в KoPl-G, които засягат общо местните и чуждестранните доставчици на услуги, могат да се считат за мерки, предприети срещу дадена „услуга на информационното общество“.
- 17 Обстоятелството, че съгласно Директива 2000/31 преди предприемането на мерки държавата членка на произход трябва да бъде помолена да предприеме мерки, също не подкрепя идеята, че обща и абстрактна мярка може да се счита за мярка по смисъла на член 3, параграф 4 от Директивата, тъй като при приемането на закони като KoPl-G невинаги е известно в кои други държави членки може да има засегнати доставчици на услуги.
- 18 Ако обаче такъв общ и абстрактен правен режим не представлява мярка, предприета срещу дадена услуга по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, според запитващата юрисдикция ще трябва да се приеме, че принципът на страната на произход не допуска задължения като предвидените в KoPl-G. Тогава ще трябва да се приеме, че не е можело да се вземат установителните решения на надзорния орган, потвърдени и от Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд), според които KoPl-G е приложим по отношение на ревизионните жалбоподатели.

По втория въпрос

- 19 Съгласно член 3, параграф 4, буква б) от Директива 2000/31, преди да предприеме съответните мерки, държавата членка трябва да нотифицира

Комисията и държавата членка, на чиято територия е установен доставчикът на услуги, за намерението си да предприеме такива мерки. Необходимо е преди това държавата членка безуспешно да е помолила държавата членка по установяване да предприеме мерки. Австрия не е нотифицирала нито Република Ирландия, нито Европейската комисия преди приемането на KoPl-G.

- 20 Ето защо Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) приема, че дори предвидените в KoPl-G задължения да се считат за мерки, предприети срещу услуга на информационното общество, и дори останалите вече посочени условия да са изпълнени, поради липсата на предварителна нотификация KoPl-G би бил приложим спрямо ревизионните жалбоподатели само при спешност по смисъла на член 3, параграф 5 от Директивата. В мотивите към KoPl-G изрично се препраща към тази разпоредба. Нищо обаче не сочи да е изпратено последващо съобщение до държавата членка по установяване или до Комисията, така че това при всички положения не е направено „в най-кратък срок“, както предвижда член 3, параграф 5 от Директива 2000/31. Ето защо се поставя въпросът дали изискването за последващо съобщаване представлява чисто процедурно изискване, или неспазването му може да доведе до недопустимост на съответната мярка.
- 21 В този смисъл е необходимо тълкуване на член 3, параграф 5 от Директива 2000/31, за да може да се прецени дали липсата на последващо съобщаване означава, че KoPl-G не може да се приложи спрямо ревизионните жалбоподатели дори ако иначе са изпълнени всички условия по член 3, параграф 4, буква а) от Директивата.

По третия въпрос

- 22 Ако задълженията по KoPl-G следва да се разглеждат като мерки срещу дадена услуга, които по принцип са приложими по отношение на предлаганите от жалбоподателите услуги, то за доставчиците, които предлагат и услуга на платформа за споделяне на видеоклипове, се поставя въпросът дали закрепеният в Директива 2010/13 принцип на страната на произход допуска задълженията по KoPl-G да се прилагат спрямо установените в друга държава членка доставчици на услуги по отношение на онова съдържание, което не представлява предавания или генерирани от потребители видеоклипове.
- 23 Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) счита, че препращането към Директива 2000/31 в член 28а, параграф 1 от Директива 2010/13 следва да се разбира по-общо в смисъл, че при предвидените там условия е възможно и предприемането на посочените мерки. Следователно прилагането на разрешените съгласно член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 мерки към услугите на платформи за споделяне на видеоклипове би

било допустимо, доколкото това не засяга хармонизираната с Директива 2010/13 област.

- 24 Понеже предоставяните в платформи за споделяне на видеоклипове предавания и генерирани от потребители видеоклипове са изключени от приложното поле на КоPI-G, а са съществен елемент от понятието „услуга на платформи за споделяне на видеоклипове“, Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) счита, че прилагането на задълженията по КоPI-G би могло да е съвместимо с Директива 2010/13, ако са изпълнени условията по член 3, параграф 4 от Директива 2000/31.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ